

**ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ**

28 Απριλίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: Σοβαρά ζητήματα κατά της προστασίας του περιβάλλοντος του νομοσχεδίου «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις».

Το νομοσχέδιο «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» είναι επί της ουσίας το πρώτο χειροπιαστό περιβαλλοντικό τεκμήριο της κυβέρνησης. Πρόκειται για μια νομοθετική πρωτοβουλία χωρίς ξεκάθαρο στίγμα, καθώς επιχειρεί εκτεταμένες νομοθετικές μεταβολές σε πολλά θεμελιώδη κεφάλαια περιβαλλοντικής πολιτικής και διοίκησης και σε συνθήκες περιορισμένης λειτουργίας του κοινοβουλίου και διαβούλευσης, καθώς έχουν προστεθεί σωρηδόν διατάξεις για τη διευκόλυνση των εξορύξεων υδρογονανθράκων, χωροθετικές τακτοποιήσεις για μια σειρά από έργα, ενσωμάτωση δύο οδηγιών της ΕΕ, ακόμα και 'φωτογραφικές' ρυθμίσεις ατομικού χαρακτήρα, τη στιγμή που η κοινωνία δίνει μάχη ζωής.

Ανάμεσα στις σημαντικές αλλαγές που φέρνει το νέο νομοσχέδιο, είναι η αλλαγή του χαρακτήρα του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, με αποφάσεις που δεν συζητήθηκαν ποτέ στο Δημοτικό

Συμβούλιο του Δήμου. Ειδικότερα, το σχέδιο νόμου αλλάζει την χρήση γης, καταργεί το όριο των 100 κλινών, άρα ξενοδοχοποιείται ανεξέλεγκτα το κέντρο και εξορίζεται η κατοικία, δίνοντας αλόγιστα τη δυνατότητα στον χώρο του Real Estate - προφανώς αναφορικά κυρίως με ξενοδοχεία στο ιστορικό κέντρο - να δραστηριοποιείται και να λειτουργεί χωρίς έγκριση του δημοτικού συμβουλίου, ενώ με το άρθ. 99, την προτεινόμενη δηλαδή τροποποίηση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού, που εισάγεται με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου (ν. 4447/2016, αρ. 2 και ειδικότερα η νέα παρ. 4) καθίσταται ακόμα περισσότερο προβληματική η ιεραρχία των επιπέδων του χωρικού σχεδιασμού. Οι έννοιες της “ευελιξίας και ανάδρασης”, καθώς και εκείνες της “διαβάθμισης της δεσμευτικότητας των κατευθύνσεων, και της εξειδίκευσης, της συμπλήρωσης και της τροποποίησης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων” δεν προσδιορίζονται με κανέναν τρόπο και έχουν γενικόλογο και ασαφή χαρακτήρα. Σημειωτέον, ότι χρειάζεται κατ’ ελάχιστον ο καθορισμός των περιθωρίων και των διαδικασιών μέσω των οποίων θα υλοποιείται η ευελιξία και η ανάδραση, ειδάλλως, η ιεραρχική σχέση μεταξύ των επιπέδων σχεδιασμού δεν έχει κανένα ουσιαστικό περιεχόμενο, ενώ στην αντίθετη περίπτωση δυσχεραίνεται παρά ενισχύεται η λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα του συστήματος χωρικού σχεδιασμού. Μετά την απορρύθμιση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού, το νομοσχέδιο επιδίδεται το ίδιο στον χωρικό σχεδιασμό, χωρίς καμία υποστηρικτική μελέτη ή ανάλυση επιπτώσεων. Ιδιαίτερο προβληματισμό επ’ αυτού, προκαλεί η κατάργηση των ορίων δυναμικότητας των ξενώνων ή ξενοδοχείων στις περιοχές Ψυρρή και Μεταξουργείου (παρ. 8 και 9).

Ταυτόχρονα, επιβαρύνει ιδιαίτερα το αστικό και το φυσικό περιβάλλον με την απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης στερεών αποβλήτων και δε λαμβάνει μέτρα κατά της υποβάθμισης των ρεμάτων από την ανεξέλεγκτη διάθεση αστικών και βιομηχανικών λυμάτων μέσα σε αυτά, ενώ δεν διασφαλίζει την αποφυγή των παράνομων εκφορτώσεων αποβλήτων σε ρέματα και άλλους δημόσιους/ιδιωτικούς χώρους, που τα τελευταία χρόνια έχουν μετατρέψει όλες τις περιαστικές περιοχές σε απέραντες χωματερές με ταυτόχρονη κατάργηση της άδειας μεταφοράς αποβλήτων, αντικαθιστώντας την από μια απλή εγγραφή σε ένα μητρώο, μη λαμβάνοντας μέτρα ελέγχου/κυρώσεων για παράνομη διάθεση λυμάτων σε ρέματα. Ουσιαστικά, ακυρώνει το σχεδιασμό και στη χωροταξία και στη διαχείριση απορριμμάτων, δημιουργώντας ένα πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο (συγκεκριμένα και επί παραδείγματι στα νησιά του Νοτίου Αιγαίου και του Ιόνιου) αφαιρούνται οι αρμοδιότητες διαχείρισης απορριμμάτων από τους Δήμους και

μεταφέρονται σε Α.Ε., που θα διοικούνται από τον περιφερειάρχη, σε συνέχεια μάλιστα των έργων ΕΣΠΑ που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Επίσης, με την κατάργηση της ουσίας της προστασίας των περιοχών Natura 2000, προωθεί ακόμα και μεταλλευτικές δραστηριότητες και εξορύξεις υδρογονανθράκων σε περιοχές προστασίας της φύσης. Ορίζει χρήσεις γης, που τις καθιστούν ως επέκταση του αστικού χώρου, καθορίζοντας 4 κλιμακούμενες ζώνες προστασίας και δίνοντας έτσι τη δυνατότητα βαρέων επενδυτικών δραστηριοτήτων (πχ εξορύξεις), τουριστικής/εμπορευματικής «αξιοποίησής» τους και δημιουργίας μη αναγκαίων υποδομών μέσα σε αυτές (δρόμων, κτιρίων κλπ). Με την αναδιατύπωση του αρ.46 του κατατεθέντος νομοσχεδίου, δημιουργούνται πλέον περιθώρια ώστε να «επιτρέπονται όλα και παντού», ακόμη και σε ευαίσθητες προστατευόμενες περιοχές. Με αυτόν τον τρόπο, επιτρέπεται πλέον η αδειοδότηση ενός έργου ακόμη κι αν έχει σοβαρές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, εφόσον προβλέπονται « μέτρα αντιστάθμισης». Εντούτοις, σύμφωνα με το περιβαλλοντικό δίκαιο της ΕΕ απαγορεύονται τέτοιου τύπου αντισταθμιστικά μέτρα όσον αφορά σε έργα που υλοποιούνται σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, όπου το Κράτος Μέλος οφείλει να διασφαλίσει την ακεραιότητα του τόπου βάσει της Κοινοτικής Οδηγίας 92/34, Αρθ.6.3, συγχρόνως με την κατάφορη παραβίαση πληθώρας Συνταγματικών διατάξεων, Ευρωπαϊκών οδηγιών και Διεθνών συμβάσεων (ενδεικτικά: άρθρο 24 του Συντάγματος, Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την Προστασία Οικοτόπων και Ειδών 92/43/ΕΟΚ, για την προστασία των άγριων Πτηνών 2009/147/ΕΚ, για τα Νερά 2000/60, για την Θαλάσσια Στρατηγική στη Μεσόγειο 2008/59, Διεθνή Σύμβαση Ραμσάρ για τους Υγροτόπους, Συνθήκη της Βαρκελώνης για την Προστασία της Μεσογείου).

Λαμβάνοντας ακόμη υπόψη την προκλητική δυνατότητα νομιμοποίησης των αυθαιρέτων εντός δασικών εκτάσεων και κατά περίπτωση εντός υγροτόπων και ρεμάτων, την επαναφορά της νομιμοποίησης των αυθαιρέτων («οικιστικών πυκνώσεων») για 30 χρόνια (που έχει απορριφθεί από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) και την διατήρηση αυθαίρετων και καταπατήσεων στα ρέματα, αυξάνεται κατά πολύ ο πλημμυρικός κίνδυνος, επιβάλλονται ως “απαραίτητα” τα έργα διευθέτησης των υδατορεμάτων και νομιμοποιείται μία ακόμη περιβαλλοντική καταστροφή.

Επιπλέον, με το νομοσχέδιο αυτό καταργείται η αυτοτέλεια των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) και υποβαθμίζονται οι ΦΔΠΠ που ήταν ανεξάρτητοι επιστημονικοί/περιβαλλοντικοί φορείς, επόπτευαν τις προστατευόμενες περιοχές και γνωμοδοτούσαν για τα σχέδια διαχείρισης των ΠΠ και τυχόν δραστηριότητες μέσα σε αυτές, με τη μείωση τους από 36 Φορείς Διαχείρισης σε 24 Μονάδες Διαχείρισης. Με αυτόν τον τρόπο, προκύπτουν τεράστιες εκτάσεις, τις οποίες είναι πρακτικά αδύνατο να διαχειριστούν τα νέα σχήματα, δημιουργώντας τεράστια σύγχυση στις τοπικές κοινωνίες σχετικά με τις περιοχές ευθύνης των νέων Μονάδων. Με την αφαίρεση της επόπτευσης, της γνωμοδότησής τους και τέλος της διαβουλευτικής τους διαδικασίας (Αρ.34), θα εκλείψει η καταγραφή πιέσεων και απειλών, η ρύθμιση των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στην περιοχή με ταυτόχρονη διασφάλιση εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας που επιτυγχανόταν μέσω των ΔΣ και η ζύμωση με τις τοπικές κοινωνίες. Ακυρώνονται επί της ουσίας, τα βασικά εργαλεία της Προσαρμοζόμενης Διαχείρισης - ένα μοντέλο διαχείρισης αποκεντρωμένο και συμμετοχικό - και αντικαθίσταται εν ολίγοις από ένα μοντέλο αυστηρά ελεγχόμενο από το κεντρικό κράτος, χωρίς την πραγματική συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης, των ΜΚΟ και της κοινωνίας των πολιτών, εκθέτοντας σε σοβαρότατο κίνδυνο τις προστατευόμενες περιοχές και δημιουργώντας μία δύσκαμπτη διαχείριση.

Επιπροσθέτως, η καταστροφή του περιβάλλοντος θα επιταθεί με την αλόγιστη επέκταση των βιομηχανικών ΑΠΕ, κυρίως των αιολικών, που έχουν ήδη προκαλέσει υποβάθμιση του περιβάλλοντος και οικονομική επιβάρυνση των καταναλωτών για την εξασφάλιση υπερκερδών των επενδυτών, εκχωρώντας τον έλεγχο των μελετών (ΜΠΕ) σε ιδιώτες και επιβάλλοντας ασφυκτικές προθεσμίες για γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιών, με την καθιέρωση του θεσμού του ιδιώτη αξιολογητή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων(ΜΠΕ), και, κατά βάση τη μετατροπή της όλης διαδικασίας αδειοδότησης σε αδιαφανή και διάτρητη, ενώ ταυτόχρονα μειώνει ασφυκτικά τις προθεσμίες των γνωμοδοτήσεων των αρμόδιων υπηρεσιών χωρίς να τους δίνει τα απαραίτητα εργαλεία για να τις καταρτίζουν.

Το νομοσχέδιο θέτει ακόμη και νέες ρυθμίσεις για τους δασικούς χάρτες, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε μεγάλη καθυστέρηση ή ακόμη και σε οπισθοδρόμηση του σημαντικού αυτού έργου για τη χώρα, προτείνοντας αλλαγές που θέτουν σε αμφισβήτηση ακόμη και τους ήδη κυρωμένους χάρτες με διατάξεις για απαλλαγή της πράξης χαρακτηρισμού δασικής υπηρεσίας με σκοπό την ανάπτυξη βιομηχανικής δραστηριότητας σε δασική έκταση/δάσος που έχει τις υπόλοιπες άδειες,

ενώ ταυτόχρονα, αποδυναμώνει τον ρόλο της δασικής υπηρεσίας, βάζοντας κι εδώ ιδιώτες μηχανικούς στη θέση των δασολόγων των δημοσίων υπηρεσιών, ενώ έχουν παγώσει εγκεκριμένες προσλήψεις δασολόγων-δασοπόνων. Συμπληρώνει επίσης, πως προβλέπεται, ότι εκτάσεις δεν θα χαρακτηρίζονται από εδώ και πέρα ως δάση ή δασικές εκτάσεις και δεν κηρύσσονται αναδασωτέες αν έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια η οποία δεν έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί ακόμη κι αν δεν έχει υλοποιηθεί αυτή, δηλαδή, ανεξάρτητα από την μορφή που έχει σήμερα η έκταση, ενώ δεν προβλέπεται η υπαγωγή των δασικών εκτάσεων που έχουν καταληφθεί από οικιστικές πυκνώσεις σε καθεστώς αναδάσωσης ή άλλο αυστηρό προστατευτικό καθεστώς. Επιπλέον, δεν προτάσσεται η «διατήρηση άθικτου του δασικού πλούτου», ενώ προβλέπεται μία ασαφής «οικονομοτεχνική μελέτη», με κάποιες δράσεις αντιστάθμισης να ορίζονται με το π.δ. του άρθ. 54 του νομοσχεδίου (πρβλ. άρθ. 53 παρ. 2 και 54 παρ. 1 ζ) του νομοσχεδίου). Η όλη διαδικασία παραβιάζει το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, διότι δεν προβλέπεται ούτε καν μία περιβαλλοντική μελέτη με ελάχιστα επιστημονικά εχέγγυα .

Εξίσου, εμβληματικά προβληματικό στοιχείο του νομοσχεδίου είναι η συμπερίληψη νέων διατάξεων διευκόλυνσης των προγραμμάτων εξόρυξης υδρογονανθράκων, τη στιγμή που εφαρμόζονται ειδικοί νόμοι κύρωσης των συμβάσεων με πετρελαϊκούς κολοσσούς που φέρουν τις υπογραφές των υπουργών Γιάννη Μανιάτη (κύρωση συμβάσεων που υπογράφηκαν το 2014) και Γιώργου Σταθάκη (κύρωση συμβάσεων του 2018 και 2019), νόμοι με τους οποίους έχουν παραχωρηθεί εκτάσεις ακόμα και εντός περιοχών Natura 2000 και εθνικών πάρκων, άρα και διεμβολίζεται η ίδια η περιβαλλοντική νομοθεσία, με τις εξαιρετικά επικίνδυνες και ρυπογόνες χρήσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, που μέχρι πρότινος θα θεωρούνταν αδιανόητες για προστατευόμενες περιοχές.

Προς επίρρωση των προαναφερθέντων, αναφέρομαι ενδεικτικά στην 1η παράγραφο του αρθ.4 στο οποίο εμπεριέχεται ένας ενδεικτικός κατάλογος μη ουσιωδών μεταβολών των περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων, υποδεικνύοντας ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν χρειάζεται υποβολή νέας ΜΠΕ (με τροποποίηση του άρθ. 6 παρ. 2 ν. 4014/2011).Επίσης σημειωτέα η διάταξη της παρ. 2 με την οποία παρατείνεται η ισχύς συλλήβδην όλων των ΑΕΠΟ σε 15 έτη και, εάν η διάταξη εφαρμοστεί και σε αποφάσεις ανανέωσης ή τροποποίησης παλαιότερων ΑΕΠΟ [όπως συμβαίνει με την παρόμοια διάταξη του άρθ. 2 παρ. 8 (γ) ν. 4014/2011], είναι δυνατή η παράταση της ισχύος των ΑΕΠΟ και για ακόμα μεγαλύτερα διαστήματα. Έτσι, καθίστανται

περιπτώσεις οι διατάξεις που το ίδιο το νομοσχέδιο εισάγει για την ανανέωση των ΑΕΠΟ - αφού δεν απαιτείται ανανέωση καμίας ΑΕΠΟ για το άμεσο μέλλον. Όπως έχει κριθεί για την παρόμοια διάταξη του άρθ. 2 παρ. 8 γ) του ν. 4014/2011, παρόμοιες ανανεώσεις με νομοθετικές διατάξεις είναι συνταγματικώς ανεκτές μόνο μετά την έκδοση διαπιστωτικής πράξης της διοίκησης (όπου θα διαβεβαιώνεται ότι δεν έχουν τροποποιηθεί οι συνθήκες επί των οποίων βασίστηκε η αρχική ΑΕΠΟ). Τέλος, επειδή η διάταξη αναπροσαρμόζει το περιεχόμενο ΑΕΠΟ σε ισχύ (και μάλιστα χωρίς εξατομικευμένη εξέταση) δίχως να διασφαλιστεί (όπου απαιτείται) η δημόσια διαβούλευση και η πρόσβαση στην δικαιοσύνη, δεν είναι σύμφωνη ούτε με το διεθνές (άρθ. 6 παρ. 10 Σύμβασης Άαρχους) ούτε με το ενωσιακό (άρθ. 11 οδηγίας 2011/92) δίκαιο.

Μέχρι σήμερα, 23 περιβαλλοντικές ΜΚΟ (το σύνολο των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα) έχουν ζητήσει απόσυρση, ανάκληση και μη κατάθεση του Ν/Σ. Πάνω από 80 περιβαλλοντικά κινήματα και συλλογικότητες, όλοι οι φορείς των περιοχών Natura 2000, οι εργαζόμενοι στους Φορείς, το τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, κ.α. κάνουν επείγουσα έκκληση για συγκέντρωση υπογραφών με αίτημα την άμεση απόσυρση του αντι-περιβαλλοντικού, όπως το χαρακτηρίζουν, νομοσχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1) Ποιοι ήταν ενήμεροι γι' αυτές τις αποφάσεις που θα αλλάξουν εντελώς την φυσιογνωμία του ιστορικού κέντρου;
- 2) Κρίνετε αναγκαία την οριζόντια αναστολή των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης όλων των έργων που κατατάσσονται σύμφωνα με το ισχύον νομικό καθεστώς στην αδειοδοτική κατηγορία Α και χωροθετούνται σε περιοχές Natura 2000, μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα;
- 3) Θα ληφθούν υπόψη οι σοβαρές προτάσεις, αλλά και οι έντονες αντιρρήσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου, των φορέων και των περιβαλλοντικών συλλογικοτήτων όλης της Χώρας, ως προς την τελική μορφή του νομοσχεδίου;

Αγγελική Αδαμοπούλου

Βουλευτής Α΄ Αθηνών, Μέρα25